

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

16. prosince 2010*

Ve věci C-266/09,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím College van Beroep voor het bedrijfsleven (Nizozemsko) ze dne 29. května 2009, došlým Soudnímu dvoru dne 10. června 2009, v řízení

Stichting Natuur en Milieu,

Vereniging Milieudefensie,

Vereniging Goede Waar & Co.

proti

**College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, dříve
College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen,**

* Jednací jazyk: nizozemština.

za přítomnosti:

Bayer CropScience BV,

Nederlandse Stichting voor Fytofarmacie,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát)

ve složení J.-C. Bonichot (zpravodaj), předseda senátu, K. Schieman, L. Bay Larsen, C. Toader a A. Prechal, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,
vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 9. září 2010,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Stichting Natuur en Milieu J. Ruttemanem , ve spolupráci s B.N. Kloostra, advocaat,

- za Vereniging Milieudefensie B.N. Kloostra, advocaat,

- za Vereniging Goede Waar & Co. B.N. Kloostra, advocaat,

- za College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, dříve College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen, I.L. Rol, ve spolupráci s R. van den Tweelem, advocaat,

- za Bayer CropScience BV D. Waelbroeckem, E. Antypas a E. Broeren, advocaten,

- za nizozemskou vládu C. Wissels a Y. de Vriesem, jako zmocněnci,

- za řeckou vládu S. Papaïoannou a I. Chalkiasem, jako zmocněnci,

- za Evropskou komisi P. Oliverem a B. Burggraafem, jako zmocněnci

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 23. září 2010,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu směrnice Rady 91/414/EHS ze dne 15. července 1991 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh (Úř. věst. L 230, s. 1; Zvl. vyd. 03/11, s. 332) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/4/ES ze dne 28. ledna 2003 o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/313/EHS (Úř. věst. L 41, s. 26; Zvl. vyd. 15/07, s. 375).

- 2 Tato žádost byla předložena v rámci řízení o žalobě na neplatnost podané Stichting Natuur en Milieu, Vereniging Milieudefensie a Vereniging Goede Waar & Co. proti

rozhodnutí, kterým College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, dříve College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen (dále jen „CTB“), odepřel přístup k některým studiím a protokolům o pokusech prováděných v terénních podmínkách ohledně reziduí a účinnosti účinné látky Propamocarb v salátu a na jeho povrchu (dále jen „sporné rozhodnutí“).

Právní rámec

Právo Unie

Směrnice 90/313/EHS

- 3 Podle článku 3 směrnice Rady ze dne 7. června 1990 o svobodě přístupu k informacím o životním prostředí (Úř. věst. L 158, s. 56):

„1. S výhradou ustanovení tohoto článku zajistí členské státy, aby orgány veřejné moci byly povinny zpřístupnit informace o životním prostředí všem fyzickým či právnickým osobám, aniž by tyto osoby musely svůj zájem odůvodnit.

Členské státy stanoví náležitosti pro poskytování těchto informací.

2. Členské státy mohou žádost odmítnout, jestliže by souhlas mohl nepříznivě ovlivnit:

[...]

- obchodní a průmyslové tajemství, včetně ochrany duševního vlastnictví,

- důvěrnost osobních údajů či archivních záznamů,

- materiály poskytnuté třetí stranou bez toho, že by tato strana měla za povinnost tyto materiály poskytnout,

[...]

Informace, které jsou v držení orgánů veřejné moci, se poskytují po částech, pokud je možné z nich vyjmout údaje související s výše uvedenými důvody odmítnutí.

[...]“

Směrnice 90/642/EHS

- 4 Podle čl. 5b odst. 2 směrnice Rady 90/642/EHS ze dne 27. listopadu 1990 o stanovení maximálních limitů reziduí pesticidů v některých produktech rostlinného původu, včetně ovoce a zeleniny, a na jejich povrchu (Úř. věst. L 350, s. 71; Zvl. vyd. 03/11, s. 68), ve znění směrnice 97/41/ES ze dne 25. června 1997 (Úř. věst. L 184, s. 33; Zvl. vyd. 3/21, s. 207):

„Členské státy zavedou pravidla, jimiž se s přihlédnutím ke správné zemědělské praxi v členském státu původu a bez dotčení podmínek nezbytných pro ochranu zdraví spotřebitelů stanoví trvalé nebo dočasné maximální limity reziduí pro produkty uvedené v čl. 1 odst. 1 dovezené na jejich území z členského státu původu v případech, kdy pro tyto produkty nebyly stanoveny maximální hodnoty reziduí podle čl. 3 odst. 1 nebo článku 5a“.

Směrnice 91/414

- 5 Podle čl. 5 odst. 1 směrnice 91/414:

„Účinná látka se na základě současných vědeckotechnických poznatků zařadí do přílohy I na počáteční dobu nepřesahující 10 let, jestliže lze očekávat, že přípravky na ochranu rostlin obsahující tuto účinnou látku splní následující podmínky:

- a) jejich rezidua, která jsou následkem aplikace v souladu se správnou rostlinolékařskou praxí, nemají škodlivé účinky na zdraví lidí nebo zvířat a na podzemní vody

ani nepříjemný vliv na životní prostředí a tato rezidua, jsou-li významná toxikologicky nebo z hlediska životního prostředí, lze měřit obvyklými metodami;

- b) jejich použití v souladu se správnou rostlinolékařskou praxí nemá škodlivé účinky na zdraví lidí nebo zvířat ani nepříjemný vliv na životní prostředí podle čl. 4 odst. 1 bod iv) a v).“

6 Článek 14 směrnice 91/414 stanoví:

„Aniž jsou dotčena ustanovení směrnice 90/313 [...], členské státy a Komise zajistí, aby s informacemi předloženými jednotlivými žadateli, které jsou předmětem průmyslového nebo obchodního tajemství, bylo nakládáno jako s důvěrnými, jestliže to požaduje žadatel, který si přeje zařadit účinnou látku do přílohy I, nebo žadatel o povolení přípravku na ochranu rostlin a jestliže členský stát nebo Komise přijme žadatelův požadavek jako oprávněný.

Za důvěrné se nepovažují:

[...]

- shrnutí výsledků zkoušek pro stanovení účinnosti látky nebo přípravku a jeho neškodnosti pro lidi, zvířata, rostliny a životní prostředí,

[...]“

Směrnice 2003/4

- 7 Podle pátého bodu odůvodnění směrnice 2003/4:

„Dne 25. června 1998 podepsalo Evropské společenství Úmluvu o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí („Aarhuskou úmluvu“). Ustanovení právních předpisů Společenství musí být v souladu s uvedenou úmluvou vzhledem k jejímu závěru přijatému Evropským společenstvím.“

- 8 Podle článku 2 směrnice 2003/4:

„Pro účely této směrnice:

- 1) „informacemi o životním prostředí“ se rozumějí informace v písemné, obrazové, zvukové, elektronické nebo jiné formě o:
 - a) stavu složek životního prostředí, jako jsou ovzduší a atmosféra, voda, půda, území, krajina a přírodní stanoviště zahrnující mokřady, pobřežní a mořské oblasti, biologická rozmanitost a její součásti, včetně geneticky modifikovaných organismů, a o vzájemném působení těchto složek;

- b) faktorech, jako jsou látky, energie, hluk, záření nebo odpad, [...], emise, vypouštění a jiné úniky do životního prostředí, které ovlivňují nebo mohou ovlivnit složky životního prostředí uvedené v písmenu a);
- c) opatřeních (včetně správních opatření), jako jsou politiky, právní předpisy, plány, programy, dohody o životním prostředí, a o činnostech, které ovlivňují nebo mohou ovlivnit složky a faktory uvedené v písmenech a) a b), jakož i o opatřeních nebo činnostech určených k ochraně těchto složek;

[...]

- f) stavu lidského zdraví a bezpečnosti, včetně kontaminace potravinového řetězce, podmínkách lidského života, kulturních lokalitách a stavebních objektech, pokud jsou nebo mohou být ovlivněny stavem složek životního prostředí uvedených v písmenu a) nebo prostřednictvím těchto složek kterýmkoli aspektem uvedeným v písmenech b) a c);

[...]“

- 9 Článek 4 směrnice 2003/4, nadepsaný „Výjimky“, ve svém druhém odstavci uvádí:

„Členské státy mohou rozhodnout o odmítnutí žádosti o informace o životním prostředí, pokud by zveřejnění informací mělo nepříznivý vliv na:

[...]

- d) důvěrnost obchodních a průmyslových informací, pokud ji stanovují vnitrostátní právní předpisy nebo právní předpisy Společenství pro ochranu oprávněných hospodářských zájmů, včetně veřejného zájmu zachovat statistickou důvěrnost a daňové tajemství;

[...]

Důvody odmítnutí uvedené v odstavcích 1 a 2 je nezbytné vykládat restriktivním způsobem, přičemž se u konkrétního případu bere v úvahu prospěšnost zveřejnění z hlediska veřejného zájmu. V každém konkrétním případě se zvažuje veřejný zájem, kterému zveřejnění slouží, proti zájmu, kterému slouží odmítnutí. Na základě ustanovení odst. 2 písm. a), d), f), g) a h) nemohou členské státy rozhodnout o odmítnutí žádosti, pokud se žádost týká informací o emisích do životního prostředí.

[...]“

10 Článek 11 směrnice 2003/4 stanoví:

„Zrušuje se směrnice 90/313/EHS s účinkem ode dne 14. února 2005.

Odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na tuto směrnici v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze.“

Rozhodnutí 2005/370/ES

11 Rozhodnutím 2005/370/ES ze dne 17. února 2005 o uzavření Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí jménem Evropského společenství (Úř. věst. L 124, s. 1), schválila Rada Evropské unie tuto úmluvu.

Vnitrostátní právní úprava

12 Podle článku 22 zákona o pesticidech z roku 1962 (Bestrijdingsmiddelenwet 1962):

„1. Povinnost důvěrného zacházení podle článku 2:5 všeobecného zákona o správním právu (Algemene wet bestuursrecht) se nevztahuje na složky pesticidu se škodlivými účinky na lidi či na zvířata a rostliny, jejichž zachování je žádoucí.

2. Pokud dokumenty, které se podle ustanovení tohoto zákona nebo na jeho základě poskytují dotčenému ministrovi, respektive College nebo jakékoli jiné osobě či jakémukoli orgánu, obsahují údaje nebo je možno z těchto materiálů dovodit údaje, se kterými je nutno zacházet důvěrně z důvodu ochrany průmyslového tajemství, rozhodne příslušný ministr, respektive College, na příslušnou písemnou žádost toho, kdo dokumenty poskytuje, že má být zachována důvěrnost těchto údajů. Takovou žádost je třeba odůvodnit.

3. Příslušný ministr vydává právní předpisy, které stanovují, na jaké údaje se povinnost zachovávat důvěrnost nevztahuje“.

- 13 Ministerským nařízením ze dne 19. října 1999 změnil ministr zdravotnictví a sportu ve shodě se státním sekretářem pro zemědělství, ochranu životního prostředí a rybolov nařízení o reziduích pesticidů. Tato změna stanovila mimo jiné přípustnou maximální hodnotu reziduí (dále jen „MHR“) pesticidu Propamocarb v salátu nebo na jeho povrchu ve výši 15 mg/kg.

Původní řízení a předběžné otázky

- 14 Ke změně MHR pro Propamocarb v salátu a na jeho povrchu došlo na žádost držitele přípravku Previcur N. Bayer CropScience BV (dále jen „Bayer“) je právní nástupkyní tohoto držitele.
- 15 Dopisem ze dne 31. ledna 2005 žádaly žalobkyně v původním řízení zejména CTB, aby jim poskytl veškeré informace, které byly základem rozhodnutí o stanovení výše uvedeného MHR.

- 16 Rozhodnutím ze dne 8. března 2005 zamítl CTB žádost žalobkyň v původním řízení na základě článku 22 zákona o pesticidech z roku 1962. Žalobkyně podaly proti tomuto rozhodnutí stížnost dopisem ze dne 14. dubna 2005.
- 17 CTB informoval dne 31. května 2005 společnost Bayer o žádosti o informace předložené žalobkyněmi v původním řízení. Nabídl společnosti Bayer možnost podat žádost o důvěrné zacházení s některými informacemi uvedenými v dotčených dokumentech.
- 18 Dopisem ze dne 13. července 2005 společnost Bayer zejména uvedla dokumenty, které podle ní obsahovaly průmyslové tajemství. Jednalo se zejména o studie o reziduích a protokoly o pokusech prováděných v terénních podmínkách. Pro tyto dokumenty požadovala důvěrné zacházení.
- 19 Dne 22. června 2007 odepřel CTB přístup ke studiím o reziduích a protokolům o pokusech prováděných v terénních podmínkách za účelem ochrany průmyslového tajemství. Dodal seznam dokumentů, jejichž kopii bylo možno poskytnout. Tento seznam byl doplněn opravným rozhodnutím ze dne 17. července 2007.
- 20 Proti tomuto rozhodnutí ze dne 22. června 2007 a opravnému rozhodnutí ze dne 17. července 2007 směřuje žaloba podaná žalobkyněmi v původním řízení u předkládajícího soudu. Tyto dva akty společně představují sporné rozhodnutí.
- 21 Předkládající soud se v zásadě zamýšlí nad otázkou, zda vnitrostátní právo, na základě kterého byl odepřen přístup k některým informacím, jakož i jeho použití v projednávaném případě jsou slučitelné se závazky vyplývajícími ze směrnice 2003/4.

- 22 Jeho otázky se konkrétně týkají kromě použití směrnice 2003/4 *ratione temporis* na skutkové okolnosti projednávaného případu i samotného pojmu „informace o životním prostředí“ upraveného touto směrnicí. Nejprve si totiž klade otázku, zda údaje na základě definice MHR přípravku na ochranu rostlin představují takovou informaci o životním prostředí, a spadají tudíž do věcné působnosti uvedené směrnice.
- 23 Předkládající soud dále konstatuje, že článek 14 směrnice 91/414 stanoví bezpodmínečnou důvěrnost obchodní a průmyslové informace, a zamýšlí se nad dosahem uvedeného článku, jelikož upřesňuje, že platí, „aniž jsou dotčena ustanovení směrnice 2003/4“. Tato směrnice se ve svém článku 4 odvolává na informace o důvěrnosti související s průmyslovým tajemstvím nebo přinejmenším vyžaduje od vnitrostátních orgánů zvážení protichůdných zájmů.
- 24 Závěrem si předkládající soud klade otázku, zda toto zvážení zájmů může být provedeno obecně a jednou pro všechny zájmy v rámci ustanovení přijatých zákonodárcem nebo příslušným správním orgánem, nebo zda musí být prováděno v každém jednotlivém případě.
- 25 Za těchto okolností se College van Beroep voor het bedrijfsleven rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je nutno pojem ‚informace o životním prostředí‘ použitý v článku 2 směrnice 2003/4 [...] vykládat v tom smyslu, že zahrnuje informaci poskytnutou v rámci vnitrostátního postupu pro povolení (nebo rozšíření povolení) přípravku na

ochranu rostlin s ohledem na stanovení maximálního množství pesticidu, jeho složky nebo rozkladného produktu obsažených v potravinách nebo nápojích?

- 2) V případě kladné odpovědi na první otázku: jaký je vztah mezi článkem 14 směrnice 91/414 [...] a směrnicí 2003/4 [...] ohledně informací ve smyslu první otázky, zejména: je třeba použít článek 14 směrnice 91/414 [...] pouze tehdy, pokud tím nejsou dotčeny povinnosti vyplývající z čl. 4 odst. 2 směrnice 2003/4 [...]?

- 3) Pokud by z odpovědi na první a druhou otázku vyplývalo, že žalovaný má v prodáváném případě povinnost použít článek 4 směrnice 2003/4 [...], vyplývá z tohoto článku, že ke zvažování veřejného zájmu na zveřejnění proti zvláštnímu zájmu na odmítnutí zveřejnění, požadovanému tímto článkem, má dojít v okamžiku použití právních předpisů, nebo může být provedeno v rámci vnitrostátní legislativy?“

K návrhu na znovuotevření ústní části řízení

- ²⁶ Dopisem ze dne 7. října 2010 podaly Bayer a Nederlandse Stichting voor Fytofarmacie návrh na znovuotevření ústní části řízení, přičemž v podstatě tvrdily, že je třeba kontradiktorně diskutovat otázku, zda se dotyčné informace ve věci v původním řízení týkají emisí ve smyslu čl. 4 odst. 2 směrnice 2003/4. Podle zúčastněných byl tento pojem emisí totiž analyzován generální advokátkou v jejím stanovisku, přičemž předkládající soud nepoložil v tomto ohledu žádné otázky, a krom toho někteří zúčastnění nepředložili žádnou argumentaci týkající se tohoto pojmu, a že ti, kteří se k němu

vyslovili ve svých písemných vyjádřeních, poskytli výklad, který se zásadně lišil od výkladu poskytnutého v tomto stanovisku.

- 27 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudní dvůr může podle článku 61 svého jednacího řádu bez návrhu nebo na návrh generálního advokáta nebo i na návrh účastníků řízení nařídit znovuotevření ústní části řízení, pokud má za to, že věc není dostatečně objasněna nebo že musí být rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení projednán (viz zejména rozsudek ze dne 8. září 2009, Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, C-42/07, Sb. rozh. s. I-7633, bod 31, jakož i citovaná judikatura).
- 28 Statut Soudního dvora Evropské unie ani jeho jednací řád naproti tomu nedávají účastníkům řízení možnost podat vyjádření v reakci na stanovisko přednesené generálním advokátem (viz výše uvedený rozsudek Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, bod 32).
- 29 Soudní dvůr má po vyslechnutí generální advokátky za to, že má v projednávaném případě k dispozici všechny nezbytné poznatky, aby mohl odpovědět na otázky položené předkládajícím soudem, a že věc není třeba zkoumat s ohledem na argument, který u něj nebyl projednáván.
- 30 V důsledku toho musí být návrh na znovuotevření ústní části řízení zamítnut.

K předběžným otázkám

Úvodní poznámky

- 31 Je třeba uvést, že předkládající soud se domnívá, že skutečnosti dotčené v původním řízení je třeba posuzovat ve vztahu k právu použitelnému v okamžiku přijetí sporného rozhodnutí. V důsledku toho žádá Soudní dvůr o výklad směrnice 2003/4, použitelné k tomuto datu. Nizozemská vláda a Komise naopak tvrdí, že tento výklad se musí týkat ustanovení směrnice 90/313, která vzhledem k tomu, že byla směrnicí 2003/4 zrušena až s účinností ke dni 14. února 2005, byla platná v okamžiku, kdy byly informace, jejichž poskytnutí se požaduje, poskytnuty příslušnému správnímu orgánu, jakož i v okamžiku, kdy tento orgán poprvé rozhodoval o žádosti o poskytnutí informací.
- 32 V tomto ohledu je třeba připomenout, že nová právní úprava se v podstatě použije od vstupu v platnost aktu, kterého se týká. Pokud se nepoužije v právních situacích vzniklých a definitivně proběhlých za platnosti starého práva, použije se na jejich budoucí účinky, jakož i na nové právní situace (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 6. července 2010, Monsanto Technology, C-428/08, Sb. rozh. s. I-6765, bod 66). S výhradou zásady zákazu zpětné účinnosti právních aktů je tomu jinak pouze tehdy, jestliže je nové pravidlo spojeno se zvláštními ustanoveními, která zvláštním způsobem určují jeho podmínky použití v čase.
- 33 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že směrnice 2003/4, která zrušuje směrnicí 90/313, v tomto ohledu neobsahuje žádné zvláštní ustanovení.

- 34 Práva přístupu k informacím o životním prostředí lze krom toho využít pouze ke dni, kdy mají příslušné orgány rozhodnout o žádosti, kterou projednávají. Jak totiž uvedla generální advokátka v bodě 28 svého stanoviska, až v tomto okamžiku mají tyto orgány s ohledem na všechny faktické a právní okolnosti věci posoudit, zda je třeba požadované informace poskytnout či nikoliv.
- 35 Vzhledem k tomu, že v projednávaném případě bylo sporné rozhodnutí přijato po uplynutí lhůty pro provedení směrnice 2003/4, je třeba posuzovat skutkový stav v původním řízení v každém případě s ohledem na právo na přístup k informacím o životním prostředí tak, jak je definováno touto směrnicí, nestanoví-li uvedená směrnice jinak; tato směrnice ve svém článku 3 ostatně nerozlišuje podle povahy informací, jejichž poskytování upravuje, mezi informacemi, které měly k dispozici příslušné orgány před 14. únorem 2005, nebo informacemi, které měly k dispozici až po tomto datu.
- 36 V důsledku toho je třeba, aby Soudní dvůr odpověděl na položené otázky ve světle směrnice 2003/4, jak o to žádá předkládající soud.

K první otázce

- 37 Článek 2 směrnice 2003/4 uvádí různé kategorie informací patřící mezi informace o životním prostředí, které právo Unie podřizuje režimu zveřejňování definovanému uvedenou směrnicí. První otázka předkládajícího soudu v důsledku toho směřuje

v podstatě k určení, zda informace, jakými jsou dotyčné informace v původním řízení, spadají pod jednu z těchto kategorií.

- 38 V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že sporné rozhodnutí se týká odepření zveřejnění studií o reziduích a protokolů o pokusech prováděných v terénních podmínkách, poskytnutých v rámci řízení o rozšíření povolení přípravku v oblasti působnosti směrnice 91/414. Při přijetí této směrnice zákonodárce Unie především konstatoval, jak vyplývá ze čtvrtého bodu odůvodnění uvedené směrnice, že přípravky na ochranu rostlin mohou mít nežádoucí účinky na rostlinnou výrobu a že jejich používání může přinášet rizika a nebezpečí pro člověka, zvířata a životní prostředí, zejména jsou-li uvedeny na trh bez úředních zkoušek a povolení a jsou-li nesprávně používány.
- 39 Nemůže být tudíž popíráno, že informace vztahující se k reziduím přípravku na ochranu rostlin na potravě, obsažené ve sporném rozhodnutí, byly nesporně předloženy v rámci postupu povolování, jehož cílem je právě předcházet rizikům a nebezpečím pro člověka, zvířata a životní prostředí. Jak vyplývá z čl. 2 bodu 1 písm. f) směrnice 2003/4, mohou se tudíž tyto informace samy o sobě týkat stavu lidského zdraví a bezpečnosti, včetně kontaminace potravinového řetězce.
- 40 Podle čl. 2 bodu 1 písm. f) nicméně informace této povahy spadají do oblasti působnosti směrnice 2003/4 pouze, pokud stav lidského zdraví, bezpečnosti, kontaminace potravinového řetězce je nebo může být ovlivněn stavem složek životního prostředí stanovených v čl. 2 bodě 1 písmenu a) nebo prostřednictvím těchto složek kterýmkoli aspektem uvedeným v tomtéž článku 2 bodě 1 písmenech b) a c).

41 Článek 2 bod 1 písm. a) směrnice 2003/4 se týká složek životního prostředí, jako jsou ovzduší a atmosféra, voda, půda, území, krajina a přírodní stanoviště zahrnující mokřady, pobřežních a mořských oblastí, biologické rozmanitosti a jejích součástí, včetně geneticky modifikovaných organismů, jakož i vzájemného působení těchto složek. Pokud jde o čl. 2 bod 1 písm. b), ten se týká faktorů, jako jsou zejména látky, odpady, emise, vypouštění a jiné úniky do životního prostředí, které ovlivňují nebo mohou ovlivnit složky životního prostředí uvedené v čl. 2 bodě 1 písm. a).

42 V projednávaném případě je účelem poskytnutí informací o přítomnosti reziduí přípravků na ochranu rostlin v rostlinách nebo na jejich povrchu, jako je ve věci v původním řízení salát, možností ověřit úroveň, na kterou byla stanovena MHR, omezit riziko narušení jedné ze složek biologické rozmanitosti a riziko rozšíření těchto reziduí zejména v půdě nebo v podzemních vodách. Takové informace se navzdory tomu, že samy o sobě neobsahují posouzení důsledků těchto reziduí na lidské zdraví, týkají složek životního prostředí, které by mohly tyto složky narušit v případě nadměrného množství těchto reziduí, což má být právě ověřeno na základě těchto informací.

43 Za těchto podmínek je třeba odpovědět na první otázku v tom smyslu, že pojem „informace o životním prostředí“ použitý v článku 2 směrnice 2003/4 je třeba vykládat v tom smyslu, že zahrnuje informaci poskytnutou v rámci vnitrostátního postupu pro povolení nebo rozšíření povolení přípravku na ochranu rostlin s ohledem na stanovení maximálního množství pesticidu, jeho složky nebo rozkladného produktu obsažených v potravinách nebo nápojích.

Ke druhé otázce

- 44 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být ustanovení článku 14 směrnice 91/414 vykládána v tom smyslu, že je lze použít pouze v případě, že jimi nejsou dotčeny povinnosti vyplývající z čl. 4 odst. 2 směrnice 2003/4.
- 45 Úvodem je třeba poznamenat, že čl. 14 druhý pododstavec směrnice 91/414 obsahuje seznam dokumentů a informací, se kterými nelze nakládat jako s důvěrnými. Mezi nimi se vyskytují v páté odrážce „shrnutí výsledků zkoušek pro stanovení účinnosti látky nebo přípravku a jeho neškodnosti pro lidi, zvířata, rostliny a životní prostředí“. V situaci, jaká nastala v původním řízení, musí proto příslušné vnitrostátní orgány před určením, jaký je rozsah ochrany důvěrnosti požadované společností Bayer na základě čl. 14 prvního odstavce směrnice 91/414, ověřit, zda dotyčné informace a dokumenty patří k dokumentům uvedeným v seznamu obsaženém v tomto čl. 14 druhém odstavci.
- 46 Za účelem odpovědi na otázku položenou předkládajícím soudem je třeba připomenout, že podmínky přístupu k informacím o životním prostředí byly nejprve stanoveny směrnicí 90/313, která byla zrušena směrnicí 2003/4 od 14. února 2005.
- 47 Článek 14 směrnice 91/414 formuloval zásadu, podle které mohou žadatelé o povolení k uvedení na trh požadovat, aby s informacemi, které předkládají a které jsou předmětem průmyslového nebo obchodního tajemství, bylo nakládáno jako s důvěrnými, nicméně „aniž jsou dotčena ustanovení směrnice 90/313“. Článek 3 uvedené směrnice stanovil, že členské státy mohou odepřít přístup k informaci z oblasti

životního prostředí, pokud je tato informace předmětem obchodního nebo průmyslového tajemství.

- 48 Směrnice 90/313 byla nahrazena směrnicí 2003/4, jejíž článek 4 stanoví méně přísnou ochranu obchodního a průmyslového tajemství než uvedená ustanovení směrnice 91/414 ve spojení se směrnicí 90/313, jelikož vyžaduje, aby pro rozhodnutí o odepření přístupu k informaci o životním prostředí nebo jeho povolení byl zvážen zájem, kterému slouží odmítnutí zveřejnění, proti veřejnému zájmu, kterému zveřejnění slouží.
- 49 V této souvislosti je třeba uvést, že od 14. února 2005 a na základě výslovných ustanovení článku 11 směrnice 2003/4 je třeba vykládat článek 14 směrnice 91/414 tak, že již neodkazuje na směrnici 90/313, ale na směrnici 2003/4. Vzhledem k tomu, že směrnice 2003/4 neobsahuje jiné ustanovení, které by v tomto ohledu stanovilo opak, je třeba poskytnout odkazu v článku 14 směrnice 91/414, který nyní odkazuje na směrnici 2003/4, plný účinek.
- 50 Uvedený článek 14 je tudíž třeba vykládat v tom smyslu, že členské státy a Komise musí zabezpečit, aby s informacemi předloženými žadateli o povolení k uvedení přípravků na ochranu rostlin na trh, které jsou předmětem průmyslového nebo obchodního tajemství, bylo nakládáno jako s důvěrnými, pokud o to tito žadatelé požádají a pokud členský stát nebo Komise přijmou požadavek dotčených osob jako oprávněný, aniž by tím byla dotčena ustanovení směrnice 2003/4.
- 51 V důsledku toho musí příslušné orgány dotčeného členského státu, které rozhodují o žádosti o důvěrném zacházení s poskytnutými údaji, zacházet s touto žádostí v situaci, o jakou se jedná v původním řízení, v souladu s podmínkami stanovenými v uvedeném článku 14 a toto zacházení přitom nesmí vést k tomu, že tyto orgány v případě,

že jim je krom toho předložena žádost o přístup k týmž informacím, poruší povinnosti, které pro ně nyní vyplývají z použití směrnice 2003/4.

- 52 Uvedené povinnosti vyplývají z ustanovení článku 4 směrnice 2003/4. Tato ustanovení umožňují členským státům stanovit, že žádost o informace o životním prostředí může být s výjimkou případu, kdy se tyto informace týkají emisí do životního prostředí, zamítnuta, pokud by zveřejnění informací mělo nepříznivý vliv na důvěrnost obchodních a průmyslových informací, v případě, že ji stanovují vnitrostátní právní předpisy nebo právní předpisy Unie. Tato ustanovení nicméně rovněž vyžadují, aby byl takový důvod zamítnutí vykládán restriktivně s ohledem na zájem, který pro veřejnost představuje zveřejnění informací, a aby byl v každém jednotlivém případě vyvážen veřejný zájem, kterému zveřejnění slouží, proti zájmu, kterému slouží odmítnutí zveřejnění.
- 53 Za těchto podmínek platí, že pokud příslušné orgány projednávají žádost o přístup k informacím o životním prostředí, které byly poskytnuty žadatelem o uvedení přípravků na ochranu rostlin na trh, a pokud se jim jeví žádost o ochranu průmyslového nebo obchodního tajemství ve smyslu článku 14 směrnice 91/414 jako odůvodněná, jsou tyto orgány nicméně povinny vyhovět žádosti o přístup k těmto informacím, pokud se tyto informace týkají emisí do životního prostředí nebo pokud se v jiných případech veřejný zájem, kterému slouží zpřístupnění, jeví nadřazený zájmu, kterému slouží odmítnutí zveřejnění.
- 54 Vzhledem k výše uvedeným úvahám je třeba odpovědět na druhou otázku tak, že s výjimkou případu, kdy taková situace, jaká nastala ve věci v původním řízení, spadá pod situace uvedené v čl. 14 druhém pododstavci směrnice 91/414, je třeba vykládat

ustanovení čl. 14 prvního pododstavce v tom smyslu, že je lze použít pouze v případě, že tím nejsou dotčeny povinnosti vyplývající z čl. 4 odst. 2 směrnice 2003/4.

Ke třetí otázce

- 55 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 4 směrnice 2003/4 vykládán v tom smyslu, že ke zvážení veřejného zájmu na zveřejnění informace o životním prostředí proti zvláštnímu zájmu na odmítnutí zveřejnění musí dojít v každém jednotlivém případě předloženém příslušným orgánům, nebo zda může být definováno v obecně závazném opatření přijatém vnitrostátním zákonodárcem.
- 56 V tomto ohledu je nutno konstatovat, že ze samotného znění článku 4 směrnice 2003/4 vyplývá, že zákonodárce Unie stanovil, že zvážení protichůdných zájmů je třeba provést v každém jednotlivém případě.
- 57 Ustanovení článku 14 směrnice 91/414 ani žádné jiné ustanovení směrnice 2003/4 neumožňují dospět k závěru, že zvažování protichůdných zájmů, jak je předepisuje článek 4 této směrnice, by mohlo být nahrazeno jiným opatřením, než je zkoumání těchto zájmů v každém jednotlivém případě.
- 58 Tato okolnost nicméně nebrání tomu, aby vnitrostátní zákonodárce určil na základě obecně závazného předpisu kritéria umožňující usnadnit toto posouzení protichůdných zájmů, avšak pod podmínkou, že tento předpis nezbaví příslušné orgány možnosti skutečně provést zvláštní posouzení každé situace, která jim je předložena

v rámci žádosti o přístup k informaci o životním prostředí podané na základě směrnice 2003/4.

- 59 Z předchozích úvah vyplývá, že na třetí otázku je třeba odpovědět tak, že článek 4 směrnice 2003/4 je nutno vykládat v tom smyslu, že zvážení veřejného zájmu na zveřejnění informace o životním prostředí proti zvláštnímu zájmu na odmítnutí zveřejnění musí být provedeno v každém jednotlivém případě předloženém příslušným orgánům, i kdyby vnitrostátní zákonodárce určil na základě obecně závazného předpisu kritéria umožňující usnadnit toto posouzení protichůdných zájmů.

K nákladům řízení

- 60 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

- 1) **Pojem „informace o životním prostředí“ použitý v článku 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/4/ES ze dne 28. ledna 2003 o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/313/EHS je třeba vykládat v tom smyslu, že zahrnuje informaci poskytnutou**

v rámci vnitrostátního postupu pro povolení nebo rozšíření povolení přípravku na ochranu rostlin s ohledem na stanovení maximálního množství pesticidu, jeho složky nebo rozkladného produktu obsažených v potravinách nebo nápojích.

- 2) **S výjimkou případu, kdy taková situace, jaká nastala ve věci v původním řízení, spadá pod situace uvedené v čl. 14 druhém pododstavci směrnice Rady 91/414/EHS ze dne 15. července 1991 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh, je třeba vykládat ustanovení čl. 14 prvního pododstavce v tom smyslu, že je lze použít pouze v případě, že tím nejsou dotčeny povinnosti vyplývající z čl. 4 odst. 2 směrnice 2003/4.**

- 3) **Článek 4 směrnice 2003/4 je nutno vykládat v tom smyslu, že zvážení veřejného zájmu na zveřejnění informace o životním prostředí proti zvláštnímu zájmu na odmítnutí zveřejnění musí být provedeno v každém jednotlivém případě předloženém příslušným orgánům, i kdyby vnitrostátní zákonodárce určil na základě obecně závazného předpisu kritéria umožňující usnadnit toto posouzení protichůdných zájmů.**

Podpisy.